

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Evropská úmluva o lidských právech : zjednodušená verze některých článků a protokolů¹

Shrnutí preambule

Vlády členských států pracují ve prospěch míru a vytvářejí mezi sebou úzce spojené společenství založené na lidských právech a základních svobodách. Prostřednictvím této Úmluvy se státy rozhodly přijmout první opatření vedoucí k zaručení četných práv, které jsou zakotveny ve Všeobecné deklaraci lidských práv.

Článek 1 – Povinnost respektovat lidská práva

Státy musí přiznat každému jednotlivci práva obsažená v Úmluvě

Článek 2 – Právo na život

Právo každého jednotlivce na život je chráněno zákonem.

Článek 3 – Zákaz mučení

Nikdo nesmí druhému způsobit zranění nebo podrobit mučení. Lidská důstojnost musí být zachována i při zbavení jednotlivce svobody.

Článek 4 – Zákaz otroctví a nucených prací

S nikým nesmí být nakládáno jako s otrokem a nikdo nesmí být podroben nucené práci.

Článek 5 – Právo na svobodu a osobní bezpečnost

Každý má právo na svobodu.

Každý, kdo byl zadržen, má právo vědět z jakého důvodu.

Musí být urychleně souzen nebo propuštěn na svobodu, než bude zahájeno soudní jednání.

¹ Tento materiál byl připraven Ředitelstvím pro styk s veřejností. Tato zjednodušená verze je určena k pedagogickým účelům; inspiračním příkladem byla zjednodušená verze Všeobecné deklarace lidských práv vydanou zejména Amnesty International. Právně závazné jsou pouze oficiální verze Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a její protokoly.

Článek 6 – Právo na spravedlivé řízení

Každý má právo být souzen spravedlivě nezávislým a nestranným soudcem. Jste-li obžalován ze spáchání trestného činu, jste považován za nevinného, dokud vaše vina nebude prokázána zákonným způsobem. Máte právo být obhajován advokátem, placeným ze státních zdrojů, pokud nemáte finanční prostředky na jeho zaplacení.

Článek 7 – Uložení trestu jen na základě zákona

Nikoho nelze shledat vinným ze spáchání trestného činu, pokud dotčené jednání nebylo trestným činem v době jeho spáchání.

Článek 8 – Právo na respektování soukromého a rodinného života

Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence.

Článek 9 – Svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání

Každý má právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání. Můžete svobodně projevat vaše náboženské vyznání sám nebo společně s jinými a změnit jej, pokud si to přejete.

Článek 10 – Svoboda projevu

Každý má právo říci a napsat, co si myslí, přijímat a rozšiřovat informace. Toto právo zahrnuje svobodu tisku.

Článek 11 – Svoboda shromažďování a sdružování

Každý má právo účastnit se pokojného shromažďování a zakládat sdružení – včetně odborů – nebo se k nim připojit.

Článek 12 – Právo uzavřít manželství

Každý má právo uzavřít manželství a založit rodinu.

Článek 13 – Právo na účinný právní prostředek nápravy

Každý, jehož práva byla porušena, se může bránit před soudem nebo jinými veřejnými orgány.

Článek 14 – Zákaz diskriminace

Každý užívá svých práv bez ohledu na barvu pleti, pohlaví, jazyk, politické nebo náboženské přesvědčení nebo původ.

Článek 15 – Odstoupení od závazků v naléhavé situaci

V případě války nebo jiného veřejného ohrožení, může vláda odstoupit od svých závazků, avšak pouze ve striktně nezbytném rozsahu. I v takovém případě však vláda nemá například právo nikoho mučit nebo svévolně usmrtit.

Článek 16 – Omezení politické činnosti cizinců

Vlády mohou omezit politickou činnost cizinců, i kdyby tato omezení byla v rozporu s články 10, 11 a 14.

Článek 17 – Zákaz zneužití práva

Žádné ustanovení Úmluvy nesmí sloužit k popření práv a svobod, které zaručuje.

Článek 18 – Omezení výkonu práv

Většinu práv obsažených v této úmluvě lze omezit obecným zákonem, který se aplikuje na všechny bez rozdílu.

Omezení jsou povolena jen jsou-li přísně nezbytná.

Články 19 – 51

Tyto články definují fungování Evropského soudu pro lidská práva.

Článek 52 – Dotazy generálního tajemníka

Na žádost generálního tajemníka Rady Evropy musí vláda podat vysvětlení o způsobu, jakým vnitrostátní legislativa zajišťuje ochranu práv obsažených v Úmluvě.

Protokoly k Úmluvě

Article 1 Protokolu č. 1 – Ochrana majetku

Každá osoba má právo vlastnit majetek a pokojně jej užívat.

Článek 2 – Protokolu č. 1 – Právo na vzdělání

Každá osoba má právo chodit do školy.

Článek 3 Protokolu č. 1 – Právo na svobodné volby

Každý má právo účastnit se vládních voleb své země v tajném hlasování.

Článek 2 Protokolu č. 4 – Svoboda pohybu

Každý, kdo se právoplatně zdržuje na území některého státu, má na tomto území právo svobody pohybu a zvolit si zde místo pobytu.

Článek 1 Protokolu č. 6 – Zrušení trestu smrti

Nikdo nemůže být odsouzen k trestu smrti nebo státem popraven.

Článek 2 Protokolu č. 7 – Právo na odvolání v trestních věcech

Každý, kdo je odsouzen za spáchání trestného činu, má právo odvolat se k vyšší soudní instanci.

Článek 3 Protokolu č. 7 – Právo na odškodnění v případě justičního omylu

Osoba, která byla odsouzena za spáchání trestného činu a je-li později shledána nevinnou, má právo na odškodnění.

Článek 1 Protokolu č. 12 – Všeobecný zákaz diskriminace

Nikdo nesmí být diskriminován ze strany státních orgánů z důvodů spojených například s barvou pleti, pohlavím, jazykem, politickým nebo náboženským přesvědčením nebo původem.